

Sprawozdanie Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego z działalności w okresie od 12 czerwca 2007 do 23 czerwca 2010 r.

Aleksander Araszkiewicz, Wojciech Kosmowski

Zarząd został wybrany na Walnym Zgromadzeniu Delegatów w dniu 12 czerwca 2007 r. w Szczecinie. W tym dniu funkcję prezesa PTP przejął wybrany w 2004 r. w Warszawie prezes elekt Aleksander Araszkiewicz. Ostatecznie, po ukonstytuowaniu się prezydium, Zarząd Główny działał w składzie:

Prezydium:

Aleksander Araszkiewicz – prezes zarządu
Janusz Heitzman – prezes elekt
Joanna Meder – wiceprezes zarządu
Andrzej Rajewski – wiceprezes zarządu
Wojciech Kosmowski – sekretarz
Tadeusz Parnowski – skarbnik
Jacek Bomba – członek zarządu
Andrzej Czernikiewicz – członek zarządu
Jacek Kacalak – członek zarządu
Irena Krupka-Matuszczyk – członek zarządu
Jerzy Landowski – członek zarządu
Jolanta Rabe-Jabłońska – członek zarządu
Jacek Wciórka – członek zarządu

Pozostali członkowie Zarządu („plenium”):

Przewodniczący oddziałów (w kolejności wg nazw oddziałów):

Marek Mieczynski – Oddział Częstochowski
Jacek Turczyński (po wyborach 2010: Hubert Wichowicz) – Oddział
Gdańsko-Pomorski

Danuta Szkoła-Zawadzka – Oddział Kielecki (przed zmianą nazwy: Świętokrzyski)
Agata Dimter (po wyborach 2010: Marcin Jabłoński) – Oddział Krakowski
Ewa Pilaczyńska (po wyborach 2010: Ewa Kordyjak-Starczewska) – Oddział Kujawsko-Pomorski
Marcin Olajossy – Oddział Lubelski
Jolanta Rabe-Jabłońska (po wyborach 2010: Tomasz Sobów) – Oddział Łódzki
Dariusz Juchnowicz (po wyborach 2010: Wiesława Dubiejko) – Oddział Podlaski
Maciej Kuligowski – Oddział Rzeszowski (po zm. Podkarpacki)
Jerzy Samochowiec – Oddział Szczeciński
Robert Teodor Hese (po wyborach 2010: Irena Krupka-Matuszczyk) – Oddział Śląski
Maciej Mysza – Oddział Warszawski
Andrzej Rajewski – Oddział Wielkopolsko-Lubuski
Jan Beszlej – Oddział Wrocławski

Przewodniczący sekcji naukowych:

Jerzy Aleksandrowicz – Sekcja Naukowa Psychoterapii
Bogdan do Barbaro – Sekcja Naukowa Terapii Rodzin
Andrzej Cechnicki – Sekcja Psychiatrii Środowiskowej i Rehabilitacji
Tomasz Gabryelewicz – Sekcja Psychogeriatricznej i Choroby Alzheimerera
Agnieszka Gmitrowicz (po wyborach 2010: Małgorzata Janas-Kozik) – Sekcja Psychiatrii Dzieci i Młodzieży
Agnieszka Gmitrowicz – Sekcja Naukowa Suicydologii
Marek Jarema – Sekcja Badań Biologicznych
Andrzej Kowal – Sekcja Psychiatria i Sztuka
Marek Masiak – Sekcja Psychopatologii i Klasyfikacji w Psychiatrii
Jerzy Pobocho – Sekcja Psychiatrii Sądowej
Janusz Rybakowski – Sekcja Psychofarmakologii
Jerzy Samochowiec – Sekcja Genetyki Psychiatrycznej
Krzysztof Tokarz – Sekcja Kształcenia Specjalistycznego

Przewodniczący komisji:

Czesław Czabała – Psychologii Klinicznej
Stanisław Dąbrowski – Etyki Zawodowej
Bogusław Habrat – Uzależnień
Andrzej Kiejna – Kształcenia Ustawicznego
Jerzy Matysiakiewicz – Psychiatrii Ekologicznej
Tadeusz Nasierowski – Komisja Naukowa Historii Psychiatrii Polskiej
Tadeusz Parnowski – w Sprawie Kwalifikacji do Zabiegu Neurochirurgicznego ze Wskazań Psychiatrycznych
Maria Siwiak-Kobayashi – Psychiatrii w Medycynie Ogólnej

Marek Staniaszek – Suicydologii (przekształcona w 2010 r w sekcję)
Barbara Trafarska – Szpitalnictwa Psychiatrycznego
Jacek Wciórka – Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego
Tomasz Wolańczyk – ADHD

W okresie sprawozdawczym zarząd odbył 28 posiedzeń, w tym 13 plenarnych.

W skład Głównego Sądu Koleżeńskiego wchodzili:

Stanisław Pużyński (przewodniczący)
Halina Marmurowska-Michałowska (wiceprzewodnicząca)
Jerzy Pobocho (sekretarz)
Jerzy Aleksandrowicz
Bogdan de Barbaro
Małgorzata Rzewuska
Jerzy Samochowiec

Gówna Komisja Rewizyjna działała w składzie:

Maria Załuska – przewodnicząca
Andrzej Plutecki – wiceprzewodniczący
Piotr Pankiewicz – sekretarz
Marian Zalejski
Miroslaw Dąbkowski

1. STAN ORGANIZACYJNY TOWARZYSTWA

Członkowie

Sprawa ustalenia liczby członków Towarzystwa, tj. uzyskanie aktualnych informacji adresowych i oświadczeń zgody na wykorzystanie danych osobowych w celu prowadzenia korespondencji, była jednym z priorytetowych zadań zarządu. Przygotowanie listy członków miałooby na celu nie tylko ułatwienie docierania do nich z ważnymi informacjami organizacyjnymi oraz rzetelne udzielanie przywilejów członkowskich (kolportaż czasopism i zwolnienia z opłat konferencyjnych), ale także umożliwiłoby skuteczniejsze prowadzenie działań o charakterze lobbingowym oraz badań naukowych (np. WPA/WHO w sprawie ICD-10). Liczba członków deklarowanych przez poszczególne oddziały wynosi około 2600. Liczba osób, które dopełniły obowiązek opłacenia składki za rok 2009, to 1738. Ta liczba posłużyła do określenia liczby delegatów na Walne Zgromadzenie Delegatów.

Oddziały

W okresie kadencji Polskie Towarzystwo Psychiatryczne działało w oparciu o 14 Oddziałów Terenowych: Częstochowski, Gdańsko-Pomorski, Krakowski, Kujawsko-Pomorski, Lubelski, Łódzki, Podlaski, Rzeszowski (po zmianie: Podkarpacki),

Szczeciński, Śląski, Świętokrzyski, Warszawski, Wielkopolsko-Lubuski, Wrocławski. W czerwcu 2006 na wniosek grupy kolegów z Oddziału Śląskiego reprezentowanych przez kol. Mieczynskiego, po dyskusji i spełnieniu wymogów formalnych zaaprobowano ich wolę wyodrębnienia Oddziału Częstochowskiego, który to oddział został powołany, zarejestrowany i rozpoczął działalność w poprzedniej kadencji. Oddział ten ma jednak małą liczbę członków. Należy rozważyć w przyszłości celowość wyodrębniania małych oddziałów.

Na końcu kadencji zarząd przychylił się do wniosku kolegów z Oddziału Rzeszowskiego postulującego zmianę nazwy na Oddział Podkarpacki.

Na koniec kadencji, w terminie wyznaczonym przez Zarząd (do końca maja 2010 r.) wszystkie oddziały, z wyjątkiem dwóch (Częstochowski i Warszawski) przysłały sprawozdania na temat swej działalności. Przewodniczący Oddziału Częstochowskiego przywiózł sprawozdanie z działalności na Walne Zgromadzenie Delegatów.

Poniższa tabela przedstawia stan liczebny poszczególnych oddziałów (sprawozdania oddziałów z nielicznymi wyjątkami nie zawierają danych na temat dokładnej liczebności – w takim przypadku liczba członków jest wyliczona na podstawie liczby delegatów)

Tab. 1. Oddziały PTP

Oddział	Opłacone składki 2009	Sprawozdania oddziałów
1. Częstochowski	20	Tak, VI 2010
2. Gdańsko-Pomorski	80	Tak
3. Kielecki (po zm. Podkarpacki)	60	Tak
4. Krakowski	120	Tak
5. Kujawsko-Pomorski	40	Tak
6. Lubelski	180	Tak
7. Łódzki	178	Tak
8. Podlaski	20	Tak
9. Rzeszowski	120	Tak
10. Szczeciński	120	Tak
11. Śląski	160	Tak
12. Warszawski	320	brak sprawozdania
13. Wielkopolsko-Lubuski	160	Tak
14. Wrocławski	160	Tak
RAZEM	1738	

Aktywność statutowa oddziałów obejmowała regularne spotkania naukowo-szkoleniowe, w pewnych przypadkach spotkania o charakterze ogólnopolskim i wysokim poziomie merytorycznym. Istotną słabością oddziałów jest zróżnicowana i, jeśli oceniać po skutkach, niewysoka aktywność organizacyjna przejawiająca się opieszałością w regulowaniu składek członkowskich (która znacząco poprawia się w roku, w którym odbywa się zjazd) i zwlekaniem z udostępnianiem informacji pozwalających na kontakt.

Udział przedstawicieli oddziałów w pracy Zarządu Głównego był niewielki, a poziom współpracy i wymiany informacji (np. członkowskich, finansowych, szkoleniowych) niewystarczający. W posiedzeniach plenarnych Zarządu Głównego raczej wyjątkowo uczestniczy więcej niż 1/3 ogółu przewodniczących oddziałów (lub ich delegatów).

Sekcje naukowe

W Towarzystwie działało 13 sekcji:

Badań Biologicznych (sprawozdanie)
Psychiatrii Dzieci i Młodzieży (sprawozdanie)
Psychiatrii Sądowej (sprawozdanie)
Psychofarmakologii (sprawozdanie)
Psychoterapii (sprawozdanie)
Psychiatrii Środowiskowej i Rehabilitacji
Psychogeriatricznej i Choroby Alzheimera
Psychopatologii i Klasyfikacji w Psychiatrii
Terapii Rodzin (sprawozdanie)
Kształcenia Specjalistycznego
Psychiatria i Sztuka (sprawozdanie)
Genetyki Psychiatrycznej
Suicydologii Polskiej

Komisje

W okresie kadencji powołano 12 komisji problemowych (przy czym Komisja Suicydologii w 2010 r. przekształciła się w sekcję).

Zarząd po dyskusji i uwzględnieniu opinii przewodniczącego SN Badań Biologicznych uznał za niecelowe powoływanie Sekcji Terapii Elektrowstrząsowej, o co wnioskowała grupa kolegów pod przewodnictwem Roberta T. Hese. Uznano, że działalność szkoleniową i naukową w tym zakresie można prowadzić w ramach SN Badań Biologicznych.

Za szczególnie ważną uznajemy Komisję Reformy Opieki Psychiatrycznej, której zadaniem jest dopilnowanie bieżących spraw związanych z Narodowym Programem Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Pod koniec kadencji działało 11 następujących komisji:

ADHD
Etyki Zawodowej
Historii Psychiatrii Polskiej
Kształcenia Ustawicznego
Psychiatrii Ekologicznej

ds. Psychiatrii w Medycynie Ogólnej
Psychologii Klinicznej
Reformy Opieki Psychiatrycznej
ds. Szpitalnictwa Psychiatrycznego
ds. Uzależnień
w Sprawie Kwalifikacji do Zabiegu Neurochirurgicznego
ze Wskazań Psychiatrycznych

W czasie obecnej kadencji ZGPTP działały także 3 Komisje d.s. Nagród PTP:
im. W. Moczulskiego, S. Ledera i A. Piotrowskiego.

Komitety

Nie powoływano nowych stałych komitetów. Przez cały czas działały dwa:

- Komitet Redakcyjno-Wydawniczy (KRW) – zajmował się wydawaniem trzech periodyków drukowanych (Psychiatria Polska, Psychoterapia, Archives of Psychiatry and Psychotherapy) oraz internetowego wydania: Psychiatria i Psychotherapia. Komitet wydaje też liczne książki z serii Biblioteka Psychiatrii Polskiej. Czasopisma KRW zyskują w punktacji KBN i indeksach międzynarodowych. W okresie kadencji powierzono Maciejowi Matuszczykowi zadanie redagowania strony internetowej Towarzystwa.
- Komitet Konferencje Naukowe – zajmuje się oceną i opiniowaniem wniosków o przyznanie stypendiów na wyjazd na zagraniczne konferencje naukowe. Starano się też obudzić zainteresowaniem studiami w Anglii w ramach funduszu dr. Alapina, powstałego z inicjatywy wdowy po tym zmarłym.

Współpracownicy

Zarząd zatrudniał w ramach umowy zlecenia panią Małgorzatę Hencel jako sekretarkę zarządu oraz dwie osoby jako księgowo. Wynagrodzenie otrzymywała pani Maria Twardy, prowadząca korespondencję Komisji Kształcenia Ustawicznego, oraz pracownicy pracowni poligraficznej instytutu powielający różne dokumenty przygotowywane w większej liczbie egzemplarzy. Ponadto zaangażowano doradcę prawnego ZG PTP mgr. Januarego Gralika.

Sytuacja finansowa

Sytuacja finansowa Towarzystwa jest stabilna. Bilans finansowy PTP jest dodatni na około 5000 zł. Szczegółowe dane na ten temat zawiera sprawozdanie finansowe. W celu usprawnienia ściągania składek od 2009 wprowadzono centralny sposób ich zbierania.

Biorąc pod uwagę stabilną sytuację finansową oraz potrzeby członków Towarzystwa, kontynuowano oferowanie prenumeraty członkom PTP – Psychiatrii Polskiej

a także Psychoterapii. Zarząd postanowił też o wprowadzeniu zasady redukcji opłat dla członków PTP z tytułu udziału w konferencjach organizowanych przez agendy Towarzystwa.

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA I SZKOLENIOWA

Towarzystwo nie prowadzi samodzielnej działalności badawczej, wspiera jednak jej upowszechnianie i patronuje spotkaniom naukowym dotyczącym najważniejszych problemów współczesnych badań w psychiatrii i pokrewnych dziedzinach nauki. Są to zasadnicze cele oraz misja działalności PTP, które realizowane są przez oddziały, sekcje i niektóre komisje Towarzystwa.

W okresie sprawozdawczym najważniejszym przedsięwzięciem w tej dziedzinie były przygotowania do 43. Zjazdu Psychiatrów Polskich w Poznaniu na temat „Świat współczesny a psychiatria”, w dniach 24-26 czerwca 2010. W tym celu wiosną 2008 roku powołano Komitet Organizacyjny pod kierownictwem Andrzeja Rajewskiego, który bardzo energicznie i skutecznie działał na rzecz jego przeprowadzenia.

Oddziały i sekcje naukowe organizują poza tym szereg innych konferencji ogólnopolskich i wiele konferencji o zasięgu regionalnym lub lokalnym. Niektóre z nich, jak np.: Lubelskie Spotkania Naukowe, Bieszczadzkie Dni Psychiatryczne, Zachodniopomorskie Dni Psychiatryczne, Gdańskie Dni Psychiatryczne, Warszawskie Spotkania Psychiatryczne, Schizofrenia – różne konteksty, różne terapie, Farmakoterapia, Psychoterapia i Rehabilitacja w Psychiatrii, Kazuistyka w Psychiatrii - Nowe Trendy w Psychiatrii, Podlaskie Dni Psychiatryczne spotykają się z dużym zainteresowaniem i każdorazowo bierze w nich udział bardzo duża liczba psychiatrów – mają już wieloletnią tradycję i cykliczny terminarz.

Większość oddziałów prowadzi cykliczne zebrania naukowe, które pełnią zadania szkoleniowe.

Upowszechnieniu wyników badań oraz przekazywaniu osiągnięć współczesnej psychiatrii służy działalność Komitetu Redakcyjno-Wydawniczego.

DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ SYSTEMU OCHRONY ZDROWIA

Do najważniejszych spraw dotyczących ochrony zdrowia w Polsce, w których zarząd czynnie uczestniczył, należał Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Jesienią 2007 r. odbyła się konferencja na ten temat pod patronatem Biura Inicjatyw Obywatelskich Prezydenta RP. Przedstawiciele Zarządu Głównego PTP oraz konsultanci krajowi brali udział w bezpośrednich dyskusjach w Sejmie w czasie prac nad Narodowym Programem Ochrony Zdrowia. 23.07.2008 r. została uchwalona nowelizacja Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, która zapisuje ustanowienie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego – od 1.01.2009. Stosowne rozporządzenie Rady Ministrów jest w przygotowaniu. W pracach nad rozporządzeniem aktywnie uczestniczy komisja ds. NPOZP z prof. Jackiem Wciórka na czele. W dniu 19.03.2010 r. tekst rozporządzenia został skierowany pod obrady Komitetu

Rady Ministrów. Dopiero akty wykonawcze umożliwią sprawne wprowadzenie w życie tego programu.

Zarząd stale współpracował z konsultantami w dziedzinie psychiatrii oraz psychiatrii dzieci i młodzieży, którzy byli zapraszani na posiedzenia, informowali o aktualnych sprawach, które dyskutowano. W wielu sprawach wypracowano wspólne stanowisko. Dotyczy to przede wszystkim współpracy z Ministerstwem Zdrowia.

Zawód psychoterapeuty – problemy stosowania psychoterapii w systemie ochrony zdrowia powracały w pracy zarządu nieustannie przez całą kadencję, najpierw w związku z pracami nad ustawą o niektórych zawodach medycznych, rozporządzeniem o standardach jej stosowania w publicznych zakładach opieki zdrowotnej, a także w związku z rozporządzeniem o umiejętnościach medycznych. Prace te miały niejednokrotnie bardzo kontrowersyjny i burzliwy przebieg, próbując zapanować nad wielością często rozbieżnych interesów różnych grup osób uprawiających różne odmiany psychoterapii. Swoistą rolę w tej sprawie odgrywa powstała z inicjatywy różnych grup Polska Rada Psychoterapii. Jej skład, cele i sposób działania budziły liczne kontrowersje. Temperatura sporów była tak duża, że Towarzystwo musiało latem ub.r. w terminie 7 dni odpowiadać na zarzuty UOKiK pod groźbą kary wielu tysięcy euro za rzekome prowadzenie praktyk monopolistycznych. Doniesienie do UOKiK złożył przewodniczący PRP. Ostatecznie, po uzyskaniu opinii prawnej, Zarząd Główny podjął decyzję o zawieszeniu uczestnictwa w pracach rady. Przedstawiciele PTP zostali wycofani z tego gremium. Szczegółowe dane na temat prawnych aspektów tej decyzji zawiera aneks 1. Pomimo późniejszych dyskusji nie udało się znaleźć płaszczyzny współpracy z radą. W tle tych sporów były i są nadal kontrowersyjne zapisy Ustawy o zawodzie psychologa.

W tych sprawach zarząd był najczęściej reprezentowany przez Jerzego Aleksandrowicza, Bogdana de Barbaro – przewodniczących obu zainteresowanych sekcji (Psychoterapii oraz Terapii Rodzin), prezesa. W celu kompleksowej oceny problemu psychoterapii w ochronie zdrowia funkcjonował także zespół roboczy, który przygotowywał szczegółowe materiały przedstawiane następnie w Ministerstwie Zdrowia w czasie konferencji uzgodnieniowych. Przedmiotem troski i zabiegów przedstawicieli Towarzystwa był taki kształt proponowanych ustaleń, który zapewniałby chorym korzystającym z psychoterapii odpowiedni jej poziom (kwesta szkolenia) i bezpieczeństwo (zasady akredytacji szkoleń i certyfikacji).

W tych też sprawach nasze Towarzystwo prowadziło rozmowy z Polskim Towarzystwem Psychologicznym, z Krajowym Biurem do Spraw Narkomanii i Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Placebo w badaniach lekowych psychotropowych – ograniczające stanowisko w sprawie badań leków psychotropowych z zastosowaniem placebo u osób z zaburzeniami psychicznymi zarząd przyjął 8 marca 2005 r. Zostało ono opublikowane. Wobec ujawnionych ostatnio nowych okoliczności w tej sprawie związanych z wymaganiami organów rejestrujących dyskutowano zasadność wprowadzenia zmian w tych zaleceniach. Zostały one przygotowane przez komisję w składzie – Janusz Rybakowski (przewodniczący), Stanisław Pużyński, Marek Jarema, Janusz Heitzman, Kazimierz Bierzynski. Nowe stanowisko Zarząd przyjął w dniu 5.02.2008 r.

Dyskutowano sprawę rzetelności dokumentowania procedury dopuszczania do zabiegów neurochirurgicznych ze wskazań psychiatrycznych w kontekście zasad ustalonych w tej sprawie w poprzedniej kadencji. Troskę o czuwanie nad tą rzetelnością powierzono Tadeuszowi Parnowskiemu, przewodniczącemu komisji powołanej przez PTP do opiniowania w tej sprawie. W okresie działania komisji rozpatrywano 7 wniosków. 6 z nich rozpatrzono pozytywnie, 1 negatywnie, dodatkowo 1 wniosek nie był rozpatrywany, bo nie spełniał warunków formalnych. Komisja rekomenduje, by Grupa Robocza ZG ponownie opracowała kryteria.

Podejmowano też liczne interwencje w sprawie standardów wykonywania usług medycznych w zakresie psychiatrii. Szczególne podziękowania należą się tu Barbarze Trafarskiej, która przygotowała wiele raportów i opracowań na ten temat.

Prezes PTP uczestniczył w pracach Konferencji Prezesów Medycznych Towarzystw Naukowych.

PTP uczestniczyło w pracach Ministerstwa Sprawiedliwości poświęconych zmianie statusu biegłego sądowego.

Rozpoczęto starania w sprawie upamiętnienia zagłady chorych psychicznie w czasie II wojny światowej. Zaplanowano akcje i działania zmierzające do budowy pomnika w Warszawie ku czci pomordowanych chorych psychicznie.

Działalność zagraniczna

Utrzymywano korespondencyjny kontakt z władzami World Psychiatric Association, którego Towarzystwo jest członkiem, oraz z przedstawicielem 9 strefy regionalnej (Europa Środkowa), którym jest dr Armen Soghoyan (ten ostatni przesłał bardzo ciepły list kondolencyjny w związku z wydarzeniami z 10.04.2010 r.).

Regularnie przekazywano Oddziałom nadsyłane przez organa WPA drogą elektroniczną egzemplarze czasopisma World Psychiatry i Biuletynu WPA. Obecnie otwiera się możliwość współpracy z WPA i WHO w dziele rewizji klasyfikacji ICD-10.

Podejmowano współpracę z DGPPN (Niemieckim Towarzystwem Psychiatrii i Neurologii).

Jacek Bomba był przedstawicielem PTP w pracach sekcji psychiatrycznej Europejskiej Unii Lekarzy Specjalistów (UEMS), w ramach tej aktywności na własny koszt brał udział w kilku spotkaniach, między innymi przygotowujących tzw. profil psychiatrii, zestawienie umiejętności zalecanych dla psychiatrów europejskich.

Na zaproszenie prof. Christodoulou w I Kongresie Psychiatrów Europy Wschodniej i Bałkanów w Atenach, brał udział przedstawiciel PTP – Jerzy Aleksandrowicz.

Prof. Grzegorza Opala, prezes Polskiego Towarzystwa Neurologicznego, zwrócił się z propozycją udziału w pracach European Brain Council i stworzenia Polskiej Rady Mózgu – w pracach brał udział prezes oraz Irena Krupka-Matuszczyk.

Współpraca z różnymi instytucjami

Zarząd wypracowywał podstawowe zasady współpracy z instytucjami zewnętrznymi.

W przypadku wniosków o patronat dla różnych akcji społecznych inicjowanych przez instytucje komercyjne (głównie firmy farmaceutyczne) zarząd – kontynuując linię działania poprzedniego zarządu – podejmował współpracę, jeśli cel działania był przede wszystkim społeczny i korzystny dla interesów ochrony zdrowia. W takiej sytuacji wskazywano koordynatora współpracy, który był odpowiedzialny za właściwy przebieg współpracy.

Kontynuowano udział Towarzystwa w realizacji zadań Europejskiego Funduszu Społecznego EQUAL. Towarzystwo jest jednym z partnerów w programie badań i działań organizacyjnych na rzecz udostępnienia udziału w życiu zawodowym osobom chorującym psychicznie lub niepełnosprawnym z tego powodu. Merytoryczny wkład Towarzystwa dokonuje się przez działanie Małopolskiej Filii Sekcji Psychiatrii Środowiskowej i Rehabilitacji. Koordynatorem był Janusz Morasiewicz, a następnie Hubert Kaszyński.

Odmawiano współpracy czy użyczenia logo Towarzystwa dla propozycji, w których udział motywów marketingowych lub uwikłanie w inne plany biznesowe był wyraźny lub nieprzejrzysty.

Inne działania społeczne

We współpracy ze środowiskiem dziennikarskim, w tym szczególnie z Dziennikarskim Stowarzyszeniem Promocji Zdrowia, Zarząd Towarzystwa współorganizował działania edukacyjne i akcje medialne, których celem były między innymi:

- realizacja Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego
- działania na rzecz przeciwdziałania stygmatyzacji osób chorych psychicznie
- poprawa poziomu opieki psychiatrycznej
- szerszy dostęp do nowoczesnej terapii osób chorych psychicznie

Nagrody i wyróżnienia

W okresie sprawozdawczym zarząd przyznał następujące nagrody:

Na wniosek Komisji Nagrody im. Wojciecha Moczulskiego:

Paulina Klonowska-Woźniak

Krzysztof Szwejca

Na wniosek Komisji Nagrody im. Andrzeja Piotrowskiego

Jacek Wciórka

Na wniosek Komisji Nagrody im. Stefana Ledera

Łukasz Cichocki

Członkostwo honorowe

Do zarząd nie wpłynęły w czasie obecnej kadencji żadne kandydatury do godności członków honorowych PTP.

Sprawy do rozważenia przez Walne Zgromadzenie

Zarząd postanowił przedstawić projekt uchwały WZD:

Uczestnicy Walnego Zgromadzenia delegatów PTP zobowiązują Zarząd Główny do wprowadzenia centralnego elektronicznego sposobu zbierania składek na stronie PTP w celu umożliwienia bieżącej aktualizacji listy członków.

(uchwała ta została podjęta podczas WZG w dniu 23.06.2010 r.)

DODATEK 1
Opr. January Gralik

Sprawozdanie – część prawna

- zmiana Statutu PTP
- kwestia przystąpienia do Polskiej Rady Psychoterapii.

Ad 1.

W związku z uchwaleniem zmian w Statucie PTP podczas Walnego Zgromadzenia Delegatów w Szczecinie w dniu 13 czerwca 2007 r., nowo ukonstytuowany Zarząd Główny Towarzystwa – przy wsparciu nowo zaangażowanego prawnika PTP – podjął działania mające na celu zgłoszenie i zatwierdzenie ww. zmian w Krajowym Rejestrze Sądowym. W toku postępowania rejestrowego, które toczyło się przed Sądem Rejonowym dla m. st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, organ nadzoru nad Towarzystwem, którym jest Prezydent m. st. Warszawy, zgłosił do sądu rejestrowego aż 18 krytycznych uwag do zapisów statutu. Sąd rejestrowy uznał uwagi organu nadzoru za zasadne, dlatego postanowieniem z dnia 17 kwietnia 2008 r., zobowiązano Towarzystwo do dokonania zmian w treści statutu zgodnie z tymi uwagami oraz do przedłożenia zmienionego tekstu statutu w terminie 14 dni od otrzymania przedmiotowego postanowienia. Zarząd Główny PTP wykazał w licznych pismach składanych do sądu rejestrowego, że uczynienie zadość nałożonemu na Towarzystwo obowiązkowi zmiany statutu – tym bardziej we wskazanym wyżej terminie – było niezasadne i niewykonalne z uwagi na ich merytoryczną treść oraz względów formalnych.

W tym miejscu należy wspomnieć o przynajmniej części zastrzeżeń do statutu zgłaszanych na ówczesnym etapie postępowania sądowego – tym bardziej, że w przypadku ich uwzględnienia sąd rejestrowy mógł doprowadzić de facto do zaprzestania realizowania jednego z naczelných celów statutowych, którym jest upowszechnianie osiągnięć polskiej myśli psychiatrycznej. Przykładowo, zgłoszono zastrzeżenia do § 9 pkt 3 statutu, w myśl którego celem Towarzystwa jest organizowanie różnych

form kształcenia podyplomowego w dziedzinach psychiatrii i zdrowia psychicznego oraz do § 10, który stanowi, że dla osiągnięcia swoich celów Towarzystwo organizuje lub współdziała w organizowaniu krajowych lub międzynarodowych zjazdów, narad, posiedzeń, kursów, wystaw, pokazów itp., (...) wydaje własne czasopisma naukowe i współdziała w redagowaniu innych fachowych publikacji. Referendarz sądowy ocenił, że zapis powyższy może podważać niezarobkowy charakter celów stowarzyszenia. Zarząd Główny PTP konsekwentnie argumentował w toku całego postępowania rejestrowego, że niezależnie od deficytowego charakteru prowadzonej działalności wydawniczej Towarzystwo może prowadzić działalność zarobkową w zakresie służącym realizacji celów statutowych (art. 34 ustawy Prawo o stowarzyszeniach).

Wskazywaliśmy ponadto, iż poddanie Towarzystwa nadzorowi i kontroli (ale nie podporządkowaniu) nie może zamieniać się w koordynowanie czy kierowanie jego działalnością. Uważamy, że organ nadzoru nie ma prawa do bezpośredniego określania linii postępowania i wskazywania celów działalności. Jedynym kryterium stosowania nadzoru winno być kryterium legalności, inne natomiast kryteria (np. celowość działania, skuteczność, trafność podejmowanych decyzji) nie powinny znajdować tutaj zastosowania.

Działania podejmowane przez Zarząd Główny PTP częściowo odniosły pożądany skutek, albowiem w jednym z kolejnych postanowień – z dnia 17 czerwca 2008 r. – sąd rejestrowy odmawiając zarejestrowania zmian w Statucie Towarzystwa wskazał nie 18, ale „tylko” 5 zagadnień, które powinny być inaczej zapisane w statucie. Powyższe uwagi dotyczyły:

- nieuregulowania warunków ważności uchwał podejmowanych przez Główną Komisję Rewizyjną, Główny Sąd Koleżeński, Komisję Rewizyjną Oddziału oraz Sąd Koleżeński Oddziału,
- konieczności przeniesienia pkt. 12 § 10 Statutu, dotyczącego możliwości prowadzenia przez Towarzystwo działalności gospodarczej, do Rozdziału X („Majątek i fundusze Towarzystwa”).
- postulatu stworzenia zamkniętego katalogu sposobów realizacji celów Towarzystwa
- wykreśleniu zapisu mówiącego o opieraniu działalności Towarzystwa na prowadzonej działalności wydawniczej.
- postulatu stworzenia zamkniętego katalogu wpływów składających się na fundusze Towarzystwa.

Po doręczeniu odpisu orzeczenia wywiedziono skargę, która niestety – wskutek jej niepodpisania przez jednego z członków zarządu (nieobecny w związku z urlopem) – została odrzucona.

Wniosek o zarejestrowanie zmian w Statucie Towarzystwa – w kształcie uchwalonym w dniu 13.06.2007 r. – został ponowiony w terminie późniejszym, jednak ze względu na przewlekłość postępowania nie zostało ono prawomocnie ukończone przed Walnym Zgromadzeniem Delegatów, które odbyło się w dniu 23 czerwca 2010 r.

Wobec zaistnienia wyżej przedstawionej sytuacji Zarząd Główny uważał za zasadne zarekomendowanie Walnemu Zgromadzeniu Delegatów przegłosowanie poprawek do tekstu statutu uchwalonego w dniu 13 czerwca 2007 r. – które uwzględniają te spośród

uwag sądu rejestrowego, które w naszej ocenie nie są zbyt daleko idące - a zarazem stwarzają szansę na zarejestrowanie statutu w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Ad 2.

W okresie sprawozdawczym Zarząd Główny PTP, rozważając przystąpienie do Polskiej Rady Psychoterapii (PRP), posiłkował się opiniami prawnymi dotyczącymi oceny takiej możliwości pod względem formalnoprawnym. Naczelnym celem ww. opinii było stwierdzenie, czy Polskie Towarzystwo Psychiatryczne – bądź któraś z jego sekcji/komitetów – w ogóle może przystąpić do Polskiej Rady Psychoterapii.

Drugorzędym celem rozważań było ewentualne określenie propozycji zapisów w umowie o przystąpieniu do PRP, których zaakceptowanie przez wszystkie zainteresowane strony uczyni możliwym (pod względem formalnoprawnym) włączenie się PTP w prace rady.

W przedmiotowej sprawie udało się ustalić, że PRP:

- nie posiada osobowości prawnej.
- nie spełnia warunków, jakie przepisy prawa stawiają przed stowarzyszeniami, bądź fundacjami, którym ustawy przyznają osobowość prawną.
- nie posiada statusu federacji lub związku stowarzyszeń.
- nie jest tzw. „ułamną osobą prawną” – czyli jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której ustawa przyznała „zdolność prawną”.

Analiza zapisów umowy o przystąpieniu do PRP oraz jej statutu doprowadziła do konkluzji, iż rada jest nienazwaną (nieskodyfikowaną) umową, stosunkiem zobowiązaniowym, która nie ma podmiotowości prawnej. PRP nie może być zatem zaliczona do jednostek organizacyjnych, którym przepisy ustaw przyznają zdolność prawną. Istota PRP wyczerpuje się więc w wielostronnym stosunku zobowiązaniowym łączącym podmioty, które ją zawiązały, tj. jej sygnatariuszy (zwanych w treści jej statutu „członkami”).

Konsekwencją powyższego stwierdzenia jest uznanie, iż podpisując umowę o zawiązaniu PRP, Towarzystwo zaciągałoby zobowiązania (polegające m.in. na akceptowaniu kompetencji PRP obejmujących „działanie w imieniu” PTP – w określonym zakresie). W skrajnym przypadku mogłoby dojść do sytuacji, w której niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania przez stronę umowy będzie skutkowało powstaniem kontraktowej odpowiedzialności odszkodowawczej na podstawie art. 471 i nast. k.c.

Oceniając formalnoprawną dopuszczalność przystąpienia do PRP jednostek organizacyjnych Towarzystwa, np. komitetów, sekcji lub oddziałów, ustalono, iż zgodnie ze Statutem PRP, jej członkami mogą być przedstawiciele stowarzyszeń lub ich sekcji oraz innych ośrodków, które „posiadają osobowość prawną”. Komitety, sekcje oraz oddziały PTP nie posiadają tego przymiotu, dlatego nie mogą w swoim imieniu przystępować do PRP. Jedynie Polskie Towarzystwo Psychiatryczne działające przez organ uprawniony do jego reprezentowania lub przez umocowanych pełnomocników może zawrzeć porozumienie o przystąpieniu do PRP.

Określając propozycje zmian w umowie o zawiązaniu PRP, wskazano jednocześnie na wiele niedociągnięć wynikających z faktu, iż umowa o przystąpieniu do rady oraz statut PRP są ze sobą sprzeczne.

Poza wyeliminowaniem wspomnianych sprzeczności – wobec istnienia między stronami dużych różnic pod względem liczby reprezentowanych przez nich psycho-terapeutów – za zasadne uznano m.in. wprowadzenie zaproponowanego przez PTP rozwiązania polegającego na zróżnicowaniu siły głosu poszczególnych stron („system ważenia głosów”).

Z uwagi na brak porozumienia z przedstawicielami PRP Zarząd Główny PTP zdecydował o nieprzystępowaniu Towarzystwa do rady

DODATEK 2

Wybrane strony internetowe ilustrujące zakres działań PTP w ostatniej kadencji
Opr. Wojciech Kosmowski

<http://www.psychiatria.org.pl> – nowa strona główna PTP
<http://www.psychiatriapsychoterapia.pl/> – strona czasopism wydawanych przez PTP
<http://www.wpanet.org/> – strona Światowego Towarzystwa Psychiatrycznego
<http://www.europsy.net/> – strona European Psychiatric Association
<http://www.dgppn.de/> – strona Deutsche Gesellschaft für Psychiatrie, Psychotherapie und Nervenheilkunde
<http://www.uems.net/> – strona European Union of Medical Specialists
<http://www.europeanbraincouncil.org/> – strona European Brain Council
<http://www.ms.gov.pl/> – strona Ministerstwa Sprawiedliwości
<http://www.mz.gov.pl/> – strona Ministerstwa Zdrowia (na stronach ministerialnych szczególną uwagę zwracały sprawy związane z bieżącą legislacją – projekty aktów prawnych kierowane do konsultacji społecznych)
<http://www.uokik.gov.pl/> – strona Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
<http://psychoterapiawpolsce.pl/> – strona Polskiej Rady Psychoterapii
<http://www.pfp.aid.pl/> – strona Polskiej Federacji Psychoterapii

Adres: Katedra i Klinika Psychiatrii CM w Bydgoszczy
85-096 Bydgoszcz, ul. Kurpińskiego 19